

Egestolper kan fortælle om klostrets historie

HF 9/11-20

Kan være rester af det allerførste kloster i Horsens

De gamle ege-stolper, der er fundet under udgravningerne i Kirkegyde af det gamle kloster i Horsens, er vigtige brikker i det videre arbejde med at få byggeriets historie fastlagt.

Med de teknikker, som de sidste år er udviklet, kan det fastslås nøjagtigt, hvornår et træ er fældet. Dateringen er så præcis, at man i bedste fald endda kan fortælle, om træet er fældet forår eller efterår.

Murværket, der er fundet i Klostergyde, er - som omtalt på forsiden - fra 1400-tallet. Det spændende spørgsmål er nu, om egestolperne er fra en ældre træbygning.

Grundlagt 1261 af tiggermunke

Vi ved, at klosteret er grundlagt i 1261, hvor franciscanerne - tiggermunkene - fik foræret grunden i Horsens, fortæller museumsinspektør Ole Schjørring. De har helt sikkert først bygget

kirken, og derefter er de andre bygninger fulgt efter, så der i 1432 stod et firlænget anlæg.

Arkæologerne ved dog ikke, om disse bygninger var af træ eller sten. Det kan de ege-stolper, som nu er gravet op, måske fortælle.

Klosteret blev ødelagt ved en stor brand i 1495.

Hvis ege-stolperne er fra før denne tid, kan det tyde på, at de første bygninger var af træ. Det kan pege mod, at de mure med kampestens-fundament og munkesten, vi er stødt på, er opført efter branden i 1495.

Østfløjen den vigtigste

Ole Schjørring er ikke i tvivl om, at det er klosterets østfløj, der er dukket frem i Kirkegyde. Det er næstefter kirken den vigtigste fløj i et kloster. Her havde munkene deres samlings-sal og sovesal, også kaldet kapitel-sal og dormatorium.

I forbindelse med reformationen blev munkene i 1532 fra dag til anden smidt ud af klosteret, og bygningerne blev

i stedet brugt til præstebolig, skole og hospital. I slutningen af 1500-tallet blev Horsens hærget af en stor brand, og her gik klosteret formentlig til grunde, for man hører ikke om det senere.

Træ fra andre udgravninger

Stolperne fra Kirkegyde er i øvrigt ikke de eneste, Horsens Museum skal have afsted til alders-bestemmelse.

Også under udgravninger i Hospitalsgade er der dukket et par ege-stolper op - nogle ret imponerende stykker træ med en diameter på ca. 50 cm. De stammer måske fra den bro, som engang var i gaden, måske fra et gammelt bolværk.

Desuden har arkæologerne på Mælketorvet, hvor de hidtil ældste dele af Horsens er blevet gravet frem, fundet et par brønde i træ, den ene i form af en nedgravet tønde, den anden med et tremmeværk af træ. Også disse træstykkers alder skal lægges fast. (ch-r)

De gamle ege-stolper blev trukket op af en gravemaskine. Den længste var 3,30 meter og trods de mange hundrede år i den fugtige jord helt frisk i træet. De andre var noget mindre - og en enkelt af dem helt rådden. (Foto: Lene Sørensen)